

VMR Praktijkmiddag:

Onderzoeksgegevens en vergunningverlening:
*uitstellen onderzoeken naar een later moment en
hergebruiken oudere onderzoeksgegevens*

Vereniging voor Milieurecht (VMR)

mr. Yuval Schönfeld

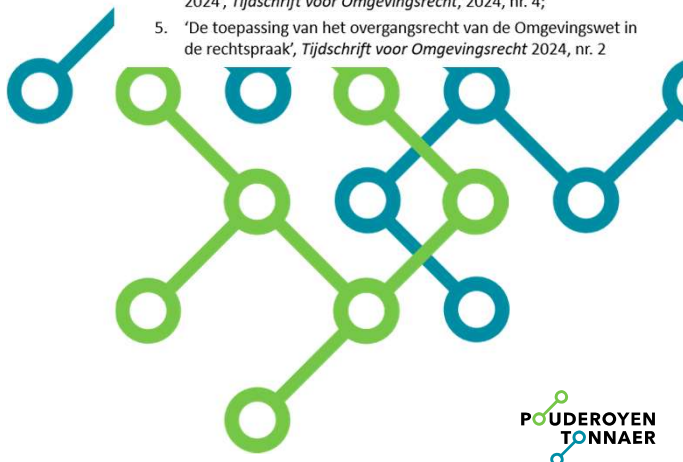
1

Even voorstellen:

1. **Mr. Yuval Schönfeld**
2. Rechten, Universiteit Maastricht
3. Jurist bij Tonnaer Adviseurs in Omgevingsrecht (2007-2020)
4. Senior jurist bij **Pouderoyen Tonnaer** (vanaf 2020)
5. Gedetacheerd geweest bij o.a. provincie Limburg, gemeenten, Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg.
6. Nu gedetacheerd als jurist handhaving milieu bij Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL)
7. Annotator vakblad De Gemeentestem en auteur diverse publicaties voor PONT Omgeving, PRO, Tijdschrift voor Omgevingsrecht en Land- en Tuinbouwbulletin

Recente publicaties

1. '1,5 jaar BOPA-jurisprudentie', *PRO* 2025, afl. 5
2. 'Vakantielectuur deel 3: andermaal opmerkelijke en poëtische casussen uit de bestuursrechtelijke jurisprudentie', *Gst.* 2025, nr. 7595;
3. 'Handhaven met de Omgevingswet in de hand', *PRO* 2025, afl. 1;
4. 'De eerste inhoudelijke jurisprudentie over de Omgevingswet in 2024', *Tijdschrift voor Omgevingsrecht*, 2024, nr. 4;
5. 'De toepassing van het overgangsrecht van de Omgevingswet in de rechtspraak', *Tijdschrift voor Omgevingsrecht* 2024, nr. 2

2

1

Uitstellen onderzoeken naar een later moment

3

Uitstellen onderzoeken naar later moment?

- In de praktijk wordt er vaak door vergunningaanvragers geprobeerd om bepaalde **onderzoeksverplichtingen** door te schuiven naar **een later moment**.
- Voor bepaalde soort procedures is hier een **uitdrukkelijke wettelijke grondslag** voor.
- Voor **milieurechtelijke besluitvormingsprocedures** is dit niet heel duidelijk geregeld.
- In het milieurecht wordt vaak gewerkt met **vergunningvoorschriften** die een onderzoek voorschrijven, dat op een later moment moet worden **goedgekeurd** door het bevoegd gezag.
- Het voorschrift bevat dan vaak ook de verplichting om de (eventuele) **maatregelen** uit te voeren conform het goedgekeurde document.
- Daarmee is er sprake van een vorm van **uitgestelde vergunningverlening**, dat met een **goedkeuringsvoorschrift** mogelijk wordt gemaakt, en dat op die manier toch onderdeel van de omgevingsvergunning wordt.
- Daar is recentelijk interessante jurisprudentie over ontstaan (daar ga ik straks nader op in).

4

2

Uitstellen onderzoeken naar later moment: bouwactiviteit

- Voor de **bouwactiviteit** is er een **expliciete wettelijke grondslag** om bepaalde gegevens op een later moment in te dienen (de zogenoemde **uitgestelde indieningsvereisten**).
- Dit is geregeld in **art. 7.16 Omgevingsregeling (Or)** dat bepaalt dat gegevens en bescheiden als bedoeld in **art. 8.3c, lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)** op een later moment mogen worden ingediend (eerst geregeld in **art. 2.7 Mor**).
- Deze gegevens hoeven pas uiterlijk **3 weken voor de start v.d. uitvoering** van het onderdeel van de bouwactiviteit waarop die gegevens en bescheiden betrekking hebben, te worden verstrekt.
- Bijv. de belastingen van de constructieve delen v.h. bouwwerk of de details van de in of voor het bouwwerk toegepaste bouwwerkinstallaties.
- Op grond van de jurisprudentie blijkt dat er op het moment van vergunningverlening wel duidelijkheid moet bestaan over de **hoofddlijn van de constructie/het constructieprincipe**.
- ABRvS 24 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2488, ABRvS 13 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3809 en Rb. Rotterdam 8 april 2024, ECLI:NL:RBROT:2024:3312*
- Goedkeuring** of **afkeuring** van deze uitgestelde indieningsvereisten **geen** besluit in de zin van **art. 1:3 Awb**.
- ABRvS 10 oktober 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3287 + Rb. Midden-Nederland 20 februari 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:747*

5

Uitstellen onderzoeken naar later moment: omgevingsplan

- De wetgever noemt de **onderzoekslasten** voor de voorbereiding van besluiten een bekend knelpunt in het omgevingsrecht.
- Onderzoek is nodig voor zorgvuldige besluitvorming, maar goed onderzoek moet geen doel op zich worden.
- Onder de Ow heeft het bevoegd gezag meer mogelijkheden gekregen om **maatwerk** te leveren t.a.v. de hoeveelheid informatie die hij vraagt aan de initiatiefnemer en het detailniveau van de informatie.
- De Ow biedt bijvoorbeeld mogelijkheden om te faseren in de gevraagde informatie: wat er wordt gevraagd hangt af van de **fase van de besluitvorming**.
- Een voorbeeld van fasering is dat bij globaal toedelen van functies aan locaties in **een omgevingsplan onderzoekslasten worden verschoven** naar de aanvraag om een omgevingsvergunning.
- Kamerstukken II, 2013-2014, 33 962, nr. 3, p. 290*

6

3

Uitstellen onderzoeken naar later moment: omgevingsplan

- Het is **niet** nodig – zoals onder de Wro met bestemmingsplannen het geval was – om andere varianten door te rekenen die passen in de globale bestemming.
- Met de stelselherziening wordt namelijk ingezet op het scheiden van de ‘**of-vraag**’ en de ‘**hoe-vraag**’.
- De expliciete **uitvoerbaarheidstoets** van **art. 3.6 Beluist ruimtelijke ordening** is **vervallen** onder de Ow.
- De vraag ‘**of**’ een functie ergens mogelijk is wordt op basis van **onderzoek op hoofdlijnen** (quickscan) beantwoord in het **omgevingsplan** (de vraag of de functie **niet** evident onuitvoerbaar is).
- De vraag ‘**hoe**’ die functie precies wordt gerealiseerd komt bij de **vergunningaanvragen** pas aan de orde. Aanvragen worden getoetst aan de in het **omgevingsplan** opgenomen randvoorwaarden.
- Zo wordt bij het vaststellen van een **omgevingsplan** onderzoek naar allerlei uitvoeringsvarianten die zich daadwerkelijk **niet** voor zullen doen, voorkomen.
- Soms **uitzonderingen** waardoor wel vóór vaststelling omgevingsplan een aspect moet worden onderzocht: bijv. **archeologische monumenten/cultureel erfgoed**: zie instructieregel **art. 5.130 Bkl**.
- Kamerstukken II, 2013-2014, 33 962, nr. 3, p. 290, Kamerstukken II 2014-2015, 33 962, nr. 12, p. 221, Kamerstukken II 2013-2014 33 962, nr. 3, p. 154, Stb. 2018, nr. 292, p. 194 + 313, Stb. 2018, nr. 290, p. 106-108*
- S. van Velsen, ‘Festival van onderzoeksrapporten ter voorbereiding van het bestemmingsplan en wat de Omgevingswet hieraan doet’, M & R 2016/72, F.A.G. Groothuijs e.a., ‘Omgevingsplan: overgangsrecht, gebodsbepalingen en het verschuiven van onderzoeksplichten’, TBR 2016/111.*

7

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen

- In **art. 16.55, lid 1 Ow** is geregeld dat bij AMvB (**Bkl**) nadere regels kunnen worden gesteld over de wijze van indienen v.d. **aanvraag** om omgevingsvergunning.
- Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de door de aanvrager te verstrekken **gegevens en bescheiden** (**art. 16.55, lid 2 Ow**).
- Dit is gebeurd in de **Omgevingsregeling (§ 7.2.3: per categorie MBA's eisen gesteld t.a.v. gegevens + bescheiden en in afdeling 7.1 en § 7.2.1 Or** de algemene gegevens en bescheiden).
- Beoordelingsregels MBA** opgenomen in **art. 5.18 Ow** jo. **art. 5.26 Ow** jo. **paragraaf 8.5.1.1 Bkl** (algemene beoordelingsregels MBA) en **paragraaf 8.5.1.2 Bkl** (specifieke beoordelingsregels MBA).
- Art. 5.26, lid 1 Ow** bepaalt dat voor de MBA de beoordelingsregels worden gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, de gezondheid en **het beschermen v.h. milieu**.
- De omgevingsvergunning voor een **MBA** mag alleen worden verleend als **geen significante milieuverontreiniging** wordt veroorzaakt (**art. 8.9, lid 1, onder e Bkl**).
- In **art. 8.9, lid 1, onder d Bkl** (onderdeel van **paragraaf 8.5.1.1**) wordt bepaald dat de voor de activiteit in aanmerking komende **beste beschikbare technieken (BBT)** worden toegepast (zie ook **art. 8.10 Bkl**), waar wordt verwezen naar **BBT-conclusies** zoals bedoeld in **bijlage XVIII, onder A Bkl**. Voor **definitie 'BBT'** zie **bijlage bij de Ow, onderdeel A**.
- Het is de vraag of een aantal soorten gegevens/onderzoeken mag worden uitgesteld naar een **later moment**.

8

4

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen

- In de nota van toelichting bij de **Omgevingsregeling** wordt het volgende beschreven ten aanzien van het verlangen van **onderzoeken** van de vergunningaanvrager.
- De beoordelingsregels v.h. **Bkl** kunnen aanleiding zijn om van de aanvrager van een omgevingsvergunning een **onderzoek** te eisen.
- Zo besteden de **beoordelingsregels voor MBA's** aandacht aan de maatregelen die elk bedrijf moet nemen.
- Alle **passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging** moeten worden getroffen en de voor de activiteit in aanmerking komende **beste beschikbare technieken (BBT)** moeten worden toegepast.
- De beoordelingsregels gaan ook over de effecten die ná het treffen van de maatregelen nog optreden. Er moet worden vastgesteld dat er **geen significante milieuverontreiniging** wordt veroorzaakt.
- Om de **beoordelingsregels** toe te kunnen passen zal in bepaalde gevallen **onderzoek** nodig zijn. De **aanvraagvereisten** schrijven een dergelijk **onderzoek niet** generiek voor, maar alleen daar waar evident is dat het nodig is. In complexere situaties wordt in het kader van het **vooroverleg** bepaald of onderzoek nodig is.
- In de **Or** zijn de **aanvraagvereisten** opgenomen die in de meeste gevallen nodig zijn. **Niet** opgenomen zijn gegevens en bescheiden die **bij uitzondering gevraagd worden**. O.g.v. **art. 4:2, lid 2 Awb** kan door het bevoegd gezag om **meer specifieke informatie** worden gevraagd als dat voor de beoordeling v.d. aanvraag nodig is. Daarnaast kan het zijn dat het bevoegd gezag **minder gegevens** vraagt dan de Or voorschrijft. Bijv. omdat bepaalde gegevens **niet** relevant zijn voor dit geval.
- *Staatscourant 2019, nr. 56288, 22 november 2019, p. 332 + 333*

9

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen

- **Art. 5.34 Ow** bevat het kader voor het verbinden van **voorschriften** aan een omgevingsvergunning.
- In **paragraaf 8.5.2 Bkl** zijn nadere artikelen opgenomen t.a.v. **voorschriften** die aan een **omgevingsvergunning voor een MBA** kunnen worden verbonden. In **paragraaf 8.5.2.1- 8.5.2.6 Bkl** zijn algemene en specifieke voorschriften opgenomen die **kunnen** of **moeten** worden verbonden aan een omgevingsvergunning voor een **MBA**.
- In **paragraaf 8.5.2.7 Bkl** zijn voorschriften genoemd die **niet** mogen worden verbonden aan een omgevingsvergunning voor een **MBA** (op basis van **art. 5.34, lid 2, onder b Ow**).
- Een belangrijk artikel in dit verband is **art. 8.32, lid 1, onder b Bkl**. Dit artikellid bepaalt dat aan een omgevingsvergunning **voorschriften** kunnen worden verbonden die inhouden dat **onderzoek** wordt verricht **naar mogelijkheden tot verdergaande bescherming v.h. milieu** dan waarin de andere aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften voorzien (is ontleend aan **art. 5.7, lid 2, onder b Bor**).
- In genoemd artikellid staat onderzoek naar mogelijkheden tot verdergaande bescherming v.h. milieu centraal. Dit kan zinvol zijn om voorwaarden te scheppen **voor meer structurele oplossingen dan op het moment van vergunningverlening bekend of mogelijk zijn**.
- Zie ook **art. 8.32, lid 1, onder a Bkl**, dat bepaalt dat naast de **voorschriften** die het bedrijf verplichten tot het bijhouden, verzamelen of berekenen van gegevens over de uitvoering en het naleven van voorschriften, het bedrijf ook kan worden verplicht **om bepaalde milieugevolgen in kaart te brengen die niet of niet (volledig) zijn gereguleerd in de omgevingsvergunning**.
- *Stb. 2018, nr. 292, p. 835 + 836*

10

5

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- Een **milieu-omgevingsvergunning** is verleend voor een mestverwerkingsinstallatie. Eisers betogen dat ten onrechte **niet** is getoetst aan het **BBT-document**. Volgens eisers kon het college **niet** volstaan met het opnemen van vergunningvoorschrift 4.2.1 (zie hieronder) maar had het college in de omgevingsvergunning al aan dit document moeten toetsen.
- De Rb. begrijpt de verwijzing in de omgevingsvergunning naar een BBT-document dat het college van oordeel is dat de van toepassing zijnde BBT-documenten niet alle mogelijke milieueffecten v.d. activiteit/het proces behandelen, **zodat het bevoegd gezag voor wat betreft de lozing van afvalwater zelf de BBT heeft vastgesteld** (dit is onder de Ow bepaald in **art. 8.10, lid 2 Bkl**).
- Dat verklaart waarom het college **een voorschrift** heeft opgenomen waaruit volgt dat het bedrijf een **plan van aanpak** moet opstellen teneinde te voldoen aan het BBT-document.
- De Rb. oordeelt dat nu het college het **BBT-document** hanteert als **BBT** voor mestverwerkingsinstallaties, ook aan dit document had moeten toetsen. Het college kan **niet** volstaan met het **doorschuiven van die toets naar de toekomst**.
- Tegen een later opgesteld plan van aanpak staat immers **geen** rechtsbescherming open.
- Omdat het college **niet** heeft gemotiveerd welke zuiveringstechnieken worden toegepast en in hoeverre een (ongezuiverde) lozing op het riool voldoet aan het **BBT-document** is het besluit strijdig met het motiveringsbeginsel (YS: dit is dus de toets die volgt uit **art. 8.9, lid 1, onder d Bkl**).
- *Rb. Gelderland 27 juni 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:4999*

"4.2.1 Binnen drie maanden na het in werking treden van deze omgevingsvergunning moet vergunninghouder een plan van aanpak hebben opgesteld en ter goedkeuring aan het bevoegd gezag hebben overlegd. Met het plan van aanpak moet met toepassing van nageschakelde technieken worden voldaan aan de emissiegrenswaarden uit tabel 2 van hoofdstuk 4 van "Het aanwijzen van BBT voor effluentbehandeling bij mestverwerkingsinstallaties", december 2022.

11

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- In de considerans bij de vergunning wordt gesteld dat de **BBT-conclusies** vereisen dat moet worden getoetst of de inrichting BBT toepast i.v.m. **verantwoord zuinig energiegebruik**.
- De aanvraag bevat echter **geen energiebesparingsonderzoek**.
- Er is **geen onderzoek** uitgevoerd naar de toe te passen installaties en de te nemen maatregelen.
- Aan de vergunning zijn daarom **voorschriften** verbonden om met een **energieplan** te komen met **energiebesparende maatregelen**.
- In het verweerschrift heeft verweerder aangegeven dat het vooraf **niet** goed mogelijk is om een betrouwbaar **energiebesparingsplan** op te stellen.
- De Rb. is van oordeel dat verweerder op deze wijze **onvoldoende** heeft gemotiveerd of aan de **BBT-conclusies** is voldaan.
- Verweerder mag de vraag naar energie-efficiëntie **niet naar de toekomst doorschuiven, maar moet deze vooraf toetsen** (is nu opgenomen als beoordelingscriterium in **art. 8.9, lid 1, onder f en d Bkl**).
- *Rb. Gelderland 27 juni 2019, ECLI:NL:RBGEL:2019:2845*

12

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- In een uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant wordt ingegaan op de rechtsbescherming van [goedkeuringsconstructies](#) bij een milieu-omgevingsvergunningen.
- Er zijn vergunningvoorschriften opgenomen waarbij een **milieubeheerssysteem, A & V-beleid** (acceptatie & verwerkingsbeleid), een **beheersplan geur** en een **beheersplan geluid en trillingen** ter goedkeuring moeten worden overgelegd.
- De Rb. heeft in de Wabo of de Ow **geen** [publicatieplicht](#) over een goedkeuringsbesluit o.g.v. een vergunningvoorschrift kunnen ontwaren.
- De Rb. heeft een overzicht gegeven van [meerdere varianten](#) van [goedkeuringseisen](#) in een bestreden besluit.
- *Rb. Oost-Brabant 12 april 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:1490, M & R 2024/109, m. nt. A. Collignon*

13

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

1. Als [in de voorschriften al is bepaald](#) waar een milieubeheerssysteem, beleid of plan **aan moet voldoen**, dan heeft de [goedkeuring \(of afkeuring\)](#) van dit systeem, beleid of plan naar het oordeel van de Rb. **geen** rechtsgevolg. Ongeacht de goedkeuring of afkeuring moet vergunninghouder beschikken over een dergelijk document dat voldoet aan de eisen die al in het voorschrift zijn gesteld. De Rb. ziet **geen** bezwaren tegen een dergelijke goedkeuringseis.
 2. Als is bepaald dat het systeem, beleid of plan [moet zijn goedgekeurd vóórdat het wordt ingevoerd](#) of dat het bevoegd gezag er **mee moet instemmen**), dan **heeft de beslissing wél rechtsgevolg**. Dan wreekt zich dat in de Wabo en de Ow **geen** enkele bepaling is opgenomen over de voorbereiding, bekendmaking of publicatie van deze beslissing en de rechtsbescherming dus **niet** in de Wabo of Ow is geregeld. [Derden](#) hebben dan **geen** wettelijke mogelijkheid om kennis te nemen van een dergelijke beslissing.
 3. Een andere variant is het [goedkeuren van evaluaties of herzieningen van plannen](#). De **verplichting** om opgestelde **plannen regelmatig te evalueren** volgt ook uit diverse **BBT-conclusies**. Uit evaluaties kan volgen dat **aanvullende maatregelen** noodzakelijk zijn. De evaluatieverplichting is **niet** in strijd met het recht. De BBT-conclusies voorzien **niet** in een goedkeuringseis van deze evaluaties. De rechtbank ziet **geen** rechtsgevolg verbonden aan een de beslissing over de goed (of af)keuring van een evaluatie.
 4. Als echter **tevens de verplichting is opgenomen dat de inrichting/MBA in werking moet zijn conform het herziene goedgekeurde plan**, dan is, **wel** een **rechtsgevolg** verbonden aan het besluit over de goedkeuring van de herziening.
- Rb. Oost-Brabant 12 april 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:1490, M & R 2024/109, m. nt. A. Collignon*

14

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- 5. In het bestreden besluit zijn ook **voorschriften** opgenomen met de mogelijkheid voor vergunninghouder om een **onderbouwing aan te leveren dat niet kan worden voldaan aan een gestelde emissie-eis**. Als het bevoegd gezag **goedkeuring** verleend mag vervolgens van de emissie-eis worden afgeweken. Aan deze **goedkeuring** is ook een **rechtsgevolg** verbonden.
- De Rb. heeft **bedenkingen** bij het opnemen van een **goedkeuringseis met rechtsgevolg**.
- Ten eerste is het niet altijd noodzakelijk om een dergelijke eis op te nemen.
- De verplichting om een plan **voorafgaand aan invoering ter goedkeuring** voor te leggen aan het bevoegd gezag heeft **rechtsgevolg**.
- Als **reeds in het voorschrift is omschreven waar het plan aan moet voldoen**, heeft de goedkeuring ervan **geen** meerwaarde (en is het onevenredig) om de invoering ervan te koppelen aan een goedkeuringseis.
- De Rb. is van oordeel dat de **rechtsbescherming** tegen een besluit (**met rechtsgevolg**) over goedkeuring **onvoldoende** is. In **afdeling 16.7** **Ow** **geen** bijzondere bekendmakings-/publicatieverplichtingen.
- Op basis v.d. algemene regels uit de **Awb** zou **alleen aan het bedrijf** het besluit worden toegezonden. **Derden** zijn in dat geval **niet** op de hoogte.
- Het ligt in de rede om dan een **buitenwettelijke publicatieverplichting** op te nemen.

15

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- Een aantal voorschriften zien op het **goedkeuren van evaluaties en herzieningen** van overgelegde systemen of plannen.
- De verplichting om opgestelde plannen regelmatig **te evalueren** volgt ook uit diverse **BBT-conclusies**.
- De **BBT-conclusies** voorzien echter **niet** in een **goedkeuringseis** van deze evaluaties en herzieningen.
- Deze **aanvullende goedkeuringseis** biedt het bevoegd gezag de **buitenwettelijke mogelijkheid** om willekeurige aanvullende maatregelen op te leggen of eisen te stellen waaraan moet zijn voldaan alvorens goedkeuring wordt verleend.
- Als aanvullende maatregelen of eisen worden opgelegd op basis van deze buitenwettelijke mogelijkheid, wordt de omgevingsvergunning zelf **niet** gewijzigd maar de vergunninghouder kan wel worden geconfronteerd met **zwaardere eisen** en kan genoodzaakt zijn om extra investeringen te plegen.
- Overigens neemt de rechtbank ook in aanmerking dat op basis van een evaluatie of herziening een plan **minder maatregelen** kan gaan omvatten waardoor **derden** kunnen worden benadeeld.
- *Rb. Oost-Brabant 12 april 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:1490, M & R 2024/109, m. nt. A. Collignon*

16

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- De rechtbank acht een **goedkeuringseis** verbonden aan een **evaluatie of herziening** slechts toelaatbaar als in het voorschrift zelf **een doorkijkje** wordt gegeven naar mogelijke **aanvullende maatregelen**, zodat vergunninghouder of derden weten waar zij aan toe kunnen zijn.
- Het **besluit over goedkeuring** is een besluit in de zin van **art. 1:3 Awb**, maar wordt bij gebrek aan een wettelijke regeling voorbereid met de **reguliere voorbereidingsprocedure** (met de mogelijkheid van bezwaar en daarna beroep).
- De **wijziging van de omgevingsvergunning** moet echter worden voorbereid met de **uitgebreide procedure**.
- Een onbeperkte buitenwettelijke mogelijkheid om aanvullende maatregelen op te leggen of eisen te stellen is naar het oordeel van de rechtbank **in strijd met de rechtszekerheid** en in strijd met het systeem van de **Wabo** en de **Ow**.
- Dat neemt overigens niet weg dat uit evaluaties kan volgen dat **aanvullende maatregelen nodig zijn** maar het bevoegd gezag kan hiertoe een **nieuw besluit** nemen tot **wijziging van de vergunning**.
- *Rb. Oost-Brabant 12 april 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:1490, M & R 2024/109, m. nt. A. Collignon*

17

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- Het college heeft er voor gekozen om de **strengste norm** op te leggen op basis v.d. **BBT-conclusies** (met de mogelijkheid om af te wijken na een goedgekeurde onderbouwing).
- De Rb. keurt deze aanpak **niet** goed.
- Het college heeft **nagelaten te onderzoeken** wat het opleggen van de strengste norm voor een emissieconcentratie betekent voor het bedrijf en of dit redelijkerwijze van haar kan worden gevergd.
- Het college kan **niet** verwijzen naar de mogelijkheid om **na overlegging van een onderbouwing af te wijken** van de emissienorm.
- Het **college moet dit zelf onderzoeken** voordat de strengere norm wordt opgelegd en de bal niet bij eiseres leggen nadat de norm al is opgelegd.
- Hierdoor ontstaat het risico dat, als het bestreden besluit in werking treedt, eiseres direct **in overtreding is** en dat **tegen haar handhavend wordt opgetreden** langs bestuursrechtelijke of strafrechtelijke weg.
- Al zou eiseres een onderbouwing aanleveren, dan nog steeds is zij afhankelijk van het besluit van het bevoegd gezag om deze onderbouwing **goed te keuren** (of **af te keuren**).
- *Rb. Oost-Brabant 12 april 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:1490, M & R 2024/109, m. nt. A. Collignon*

18

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- De Rb. overweegt dat voorschrift 3.1.5 (zie hieronder) over een onderzoek om het **aantal verplaatsingen met tankcontainers met LT3- en GT5-stoffen** te minimaliseren een wettelijke grondslag heeft.
- Ingevolge **art. 5.7, lid 2, onder a Bor**, kunnen aan de omgevingsvergunning in het belang van de bescherming v.h. milieu **voorschriften** worden verbonden. Die voorschriften kunnen in ieder geval inhouden dat daarbij aangegeven metingen, berekeningen of tellingen moeten worden verricht ter bepaling van de mate waarin de inrichting nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt. Het voorschrift ziet op zowel **tank- als boxcontainers** (tegenwoordig geregeld in **art. 8.32, lid 1, onder a Bkl**)
- Aangezien uit het StAB-advies voorts volgt dat het **gerechtvaardigd is** om het **onderzoek** voor te schrijven, nu dit ziet op een verdergaande bescherming van het milieu, acht de Rb. voorschrift 3.1.5 **niet** onnodig bezwarend.
- Van rechtsonzekerheid is bovendien geen sprake. Aan het bedrijf is bij dit voorschrift een **concrete opdracht** meegegeven.
- Dat **na de afronding van het onderzoek** wellicht nog **een besluit** wordt genomen waarbij wordt bepaald welke maatregelen concreet dienen te worden getroffen, maakt dit niet anders.
- Dit is dan een **appellabel besluit** waartegen rechtsmiddelen openstaan. Eerst dan kan worden nagegaan of de eventuele concrete te nemen maatregelen onevenredig bezwarend zijn.
- *Rb. Rotterdam 5 september 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:6837*

"Binnen 6 maanden na het van kracht worden van de beschikking dient een rapportage ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te zijn overgelegd waarin opgenomen de resultaten van een onderzoek om het aantal verplaatsingen van (tank)containers met LT3- en GT5-stoffen te minimaliseren. In de rapportage dient minimaal de volgende zaken te zijn beschreven:

19

Uitstellen onderzoeken naar later moment bij milieu-omgevingsvergunningen: jurisprudentie

- In de omgevingsvergunning is het volgende voorschrift opgenomen:
- Binnen de inrichting moet een actueel en **door het bevoegd gezag goedgekeurd ongedierte-, knaagdieren- en insectenbestrijdings- en preventieplan** aanwezig zijn. Dit plan dient **elke 2 jaar te worden geactualiseerd**. Bij het opstellen van het plan moet gebruik worden gemaakt van een in insecten- en dierplaagbeheersing gespecialiseerd bedrijf.
- Naar het oordeel van de Afdeling heeft het college gelet op deze motivering voorschrift 1.1.2 aan de omgevingsvergunning **mogen verbinden**.
- Dit voorschrift is in het belang van de bescherming van het milieu aan de omgevingsvergunning verbonden en draagt bij aan het voorkomen van overlast in de omgeving van het bedrijf. Om die reden heeft het college, zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, het voorschrift ook mogen betrekken op andere (plaag)dieren.
- De Afdeling volgt het betoog van N+P dat het **goedkeuringselement rechtsonzeker is niet**.
- In het voorschrift staat namelijk omschreven **waar het ongedierte bestrijdings- en preventieplan aan moet voldoen, zodat het voldoende duidelijk is wanneer het college zo'n plan kan goedkeuren** (dit vindt de Rb. Oost-Brabant ook niet bezwaarlijk).
- Tegen een besluit over goed- of afkeuring van het plan staan bovendien **rechtsmiddelen** open.
- *ABRvS 23 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4261, M en R 2024/129, m. nt. B. Arentz*

1.1.2

Binnen de inrichting moet een actueel en door het bevoegd gezag goedgekeurd ongedierte-, knaagdieren- en insectenbestrijdings- en preventieplan aanwezig zijn. Dit plan dient elke twee jaar te worden geactualiseerd. Bij het opstellen van het plan moet gebruik worden gemaakt van een in insecten- en dierplaagbeheersing gespecialiseerd bedrijf. Een inhoudelijke bijdrage of beoordeling van dit bedrijf moet aantoonbaar in het plan zijn opgenomen. Ten aanzien van de bestrijding en preventie van ongedierte, knaagdieren en insecten moet het plan ten minste de volgende onderdelen bevatten:

20

10

Conclusies

- Als het gaat om de beoordeling of er wordt voldaan aan **BBT** of **andere beoordelingscriteria voor de MBA** (bijv. het waarborgen v.d. veiligheid, het beschermen v.d. gezondheid en het **beschermen van het milieu**) kan dit niet worden doorgeschoven naar een later moment.
- Wel lijkt ruimte te bestaan (gezien **art. 8.32, lid 1, onder a + b Bkl**) om aan de omgevingsvergunning **voorschriften** te verbinden die inhouden dat **onderzoek** wordt verricht **naar mogelijkheden tot verdergaande bescherming v.h. milieu** dan waarin de andere aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften voorzien of **bepaalde gegevens worden bijgehouden, verzameld of berekend om de mate waarin de activiteit milieuverontreiniging veroorzaakt te bepalen**.
- Gezien de rechtspraak is dan ook van belang dat **uit het vergunningvoorschrift** blijkt aan welke eisen een dergelijk nader onderzoek/plan van aanpak dient te voldoen en dus wanneer het bevoegd gezag dit moet **goed- dan wel afkeuren**.
- Wanneer dit **niet** uit het vergunningvoorschrift volgt, dan bestaan hier in de rechtspraak **bedenkingen** tegen.

21

Hergebruiken oudere onderzoeksgegevens

11

22

Hergebruiken oudere onderzoeksgegevens

- In de praktijk speelt vaak de vraag **hoe recent een onderzoek** moet zijn om er nog gebruik van te kunnen maken in procedures (omgevingsvergunningverlening of wijziging omgevingsplannen).
- Hoofdreël is dat een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten + de af te wegen belangen (**art. 3:2 Awb**). In de **Omgevingswet** wordt dit in een wetsartikel nader ingekaderd: **art. 16.5 Ow**.
- Art. 16.5, lid 1 Ow** bepaalt dat bij het nemen van een besluit o.g.v. de Ow in ieder geval gebruik kan worden gemaakt van **rapporten met gegevens, onderzoeken of inventarisaties** die bij het ontwerpbesluit of, bij het ontbreken daarvan, bij de aanvraag zijn gebruikt en die bij de vaststelling van het besluit **niet** ouder zijn dan **twee jaar**.
- Bij het nemen van besluit o.g.v. de Ow kan ook gebruik worden gemaakt van gegevens uit rapporten die bij de vaststelling van het besluit **ouder zijn dan twee jaar** als **wordt onderbouwd dat de gegevens nog actueel zijn** (**art. 16.5, lid 2 Ow**). Ingevoerd middels een **amendement**: *Kamerstukken II, 2014-2015, 33 962, nr. 149*.
- Het eerste lid is **niet** van toepassing op besluiten die betrekking hebben op een **Natura 2000-activiteit** of **flora- en fauna-activiteit** (**art. 16.5, lid 3 Ow**).
- Als een **MER** moet worden gemaakt kent **art. 16.48 + 16.51 Ow** een bijzondere regeling.

23

Hergebruiken oudere onderzoeksgegevens

- Art. 16.5 Ow** legitimeert **niet** dat van verouderde gegevens wordt uitgegaan, maar enkel dat van **2 jaar oude gegevens** mag worden uitgegaan.
- Met de formulering van '**in ieder geval**' is beoogd aan te geven dat het gebruik van gegevens en onderzoeken die **niet ouder zijn dan 2 jaar** **geen** nadere motivering of rechtvaardiging behoeft.
- De bepaling is als een '**kan-bepaling**' geformuleerd.
- In een bepaalde situatie kan het bevoegd gezag **toch om een nadere actualisering** van de onderzoeksgegevens vragen.
- Het kan voorkomen dat de aard van het besluit meebrengt dat **actualisering** v.d. gegevens onontkoombaar is, ook als zij **jonger zijn dan 2 jaar**.
- Kamerstukken II, 2013-2014, 33 962, nr. 3, p. 546 + Kamerstukken II, 2011-2012, 33 135, nr. 3, p. 6*

24

12

Hergebruiken oudere onderzoeksgegevens

- Voor gegevens die **ouder zijn dan 2 jaar** moet per geval een afweging worden gemaakt. Ook deze gegevens kunnen bruikbaar zijn, afhankelijk v.d. aard van de gegevens.
- Het bevoegd gezag moet wel steeds bezien of deze gegevens nog **voldoende actueel zijn** om ze te kunnen gebruiken.
- Gebruik van gegevens **ouder dan 2 jaar** heeft dus een **nadere motivering**, wanneer de actualiteitswaarde van die gegevens als nieuwe onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of in een zienswijze de actualiteit v.d. gebruikte onderzoeksgegevens wordt betwist.
- Die motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel bij de voorbereiding van besluitvorming volgen uit de Awb.
- Art. 16.5, lid 1 Ow** geldt **niet** zonder meer voor besluiten over **Natura 2000-activiteiten** en **flora- en fauna-activiteiten** (zie art. 16.5, lid 3 Ow).
- Ook bij voornoemde besluiten kunnen toch bestaande onderzoeksgegevens worden gebruikt als **wordt aangetoond dat deze voldoende actueel zijn**.
- Kamerstukken II, 2013-2014, 33 962, nr. 3, p. 546*

25

Hergebruiken oudere onderzoeksgegevens

- Art. 16.5 Ow** is gebaseerd op eerdere vergelijkbare artikelen in o.a. het Besluit ruimtelijke ordening (**art. 3.1.1a Bro**), de Wet milieubeheer (**art. 13.5 Wm**) de Wabo (**art. 3.1a Wabo**) en de Tracéwet (**art. 12, lid 1 Tw**).
- Ingevoerd middels de Wet van 28 maart 2013 i.v.m. permanent maken v.d. Crisis- en herstelwet (*Stb. 2013, 144*).

Artikel 16.5. (houdbaarheid onderzoeksgegevens)

- Bij het nemen van een besluit op grond van deze wet kan in ieder geval gebruik worden gemaakt van rapporten met gegevens, onderzoeken of inventarisaties die bij het ontwerpbesluit of, bij het ontbreken daarvan, bij de aanvraag zijn gebruikt en die bij de vaststelling van het besluit niet ouder zijn dan twee jaar.
- Bij het nemen van besluit op grond van deze wet kan ook gebruik worden gemaakt van gegevens uit rapporten die bij de vaststelling van het besluit ouder zijn dan twee jaar als wordt onderbouwd dat de gegevens nog actueel zijn.

Omgevingswet

Artikel 3.1.1a

[Regeling vervallen per 01-01-2024]

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan kan in ieder geval gebruik worden gemaakt van gegevens en onderzoeken die niet ouder zijn dan twee jaar.

Bro

26

13

Hergebruiken oudere onderzoeksgegevens

- **Art. 16.5 Ow** is gebaseerd op vergelijkbare artikelen in o.a. het Besluit ruimtelijke ordening (**art. 3.1.1a Bro**), de Wet milieubeheer (**art. 13.5 Wm**) de (**art. 3.1a Wabo**) en de Tracéwet (**art. 12, lid 1 Tw**).

Artikel 3.1a

[Regeling vervallen per 01-01-2024]

15

Het bevoegd gezag kan zich bij het verlenen van een omgevingsvergunning in ieder geval baseren op gegevens en onderzoeken die niet ouder zijn dan twee jaar.

Wabo

Artikel 13.5

5

- 1 Bij het geven van een beschikking als bedoeld in [artikel 13.1](#) kan het bevoegd gezag zich in ieder geval baseren op gegevens en onderzoeken die niet ouder zijn dan twee jaar.

Wm

27

Hergebruiken oudere onderzoeksgegevens

- Wat opvalt als de tekst van **art. 16.5, lid 1 en 2 Ow** wordt vergeleken met de tekst v.d. vergelijkbare artikelen uit de **Wabo, Bro** en **Wm** is dat nu in **art. 16.5, lid 2 Ow** **ook expliciet is vermeld** dat bij het nemen van een besluit ook gebruik kan worden gemaakt van gegevens uit rapporten die bij de vaststelling van het besluit **ouder zijn dan 2 jaar** als wordt onderbouwd dat de gegevens nog actueel zijn.
- Uit de jurisprudentie (die hierna zal worden behandeld) en parl. gesch. volgt echter dat ook vóór de inwerkingtreding van de Ow **oudere gegevens dan 2 jaar oud** konden worden gebruikt.
- In de parl. gesch. bij de Wet tot het permanent maken v.d. **Chw** is aangegeven dat in de houdbaarheidsbepaling een **minimumtermijn** van **2 jaar** is gegeven.
- Bij een **langere termijn** moet gemotiveerd worden waarom van die gegevens gebruik wordt gemaakt.
- Hiertoe zal alleen aanleiding bestaan als door belanghebbenden gesteld wordt dat aan het besluit actuele gegevens ten grondslag dienen te worden gelegd, omdat sprake is van gewijzigde feiten of omstandigheden of als de gegevens dermate gedateerd zijn – qua verstreken tijd, niet qua inhoud – dat het bevoegde bestuursorgaan eigener beweging behoefte voelt het gebruik ervan te verantwoorden.
- *Kamerstukken II, 2011-2012, 33 135, nr. 3, p. 6*

28

14

Jurisprudentie over oudere onderzoeksgegevens

- Over de toepassing van **art. 16.5 Ow** is tot op heden nog maar **1 uitspraak** gedaan.
- In de uitspraak kwam in het kader van de verlening van een **BOPA** de **houdbaarheid van een bodemonderzoek** aan de orde. De v.zr. is van oordeel dat het college het bodemonderzoek ten grondslag kon leggen aan het bestreden besluit. Het enkele feit dat het bodemonderzoek ruim **5 jaar oud** is, betekent **niet** dat het niet ten grondslag kon worden gelegd aan het bestreden besluit (**art. 16.5, lid 2 Ow**).
- Het perceel is vanaf ongeveer **2010** als **fruitboomgaard** gebruikt. Uit het rapport dat behoort bij de ruimtelijke onderbouwing uit de boomgaardenkaart van de provincie kan worden geconcludeerd dat de onderzoekslocatie sinds 1970 boomgaard was. In datzelfde rapport is ook vermeld dat uit de historische kaarten van topotijdreis en de luchtfoto's van de provincie van 1950-2017 blijkt dat het perceel altijd heeft bestaan uit braakliggend terrein.
- Hoewel aan de redenering van het college daarmee **gebreken kleven**, betekent dit **niet** dat het **bodemonderzoek niet** meer voldoende actueel is. Voldoende overtuigend is beredeneerd, dat ook als ervan wordt uitgegaan dat het perceel pas vanaf ongeveer **2010** in gebruik was als **fruitboomgaard**, dan nog niet aannemelijk is dat het gebruik na 2019 enige vervuiling tot op of boven de interventiewaarde kan hebben veroorzaakt.
- Het college heeft ook betekenis mogen hechten aan het feit dat inmiddels verschillende bodemverontreinigende gewasbeschermingsmiddelen verboden zijn.
- *Rb. Zeeland West-Brabant 9 augustus 2024, ECLI:NL:RBZWB:2024:5121*

POUDEROYEN
TONNAER

29

Jurisprudentie over oudere onderzoeksgegevens

- Omdat **art. 16.5 Ow** echter nagenoeg hetzelfde luidt als de voorgangers hiervan in het Bro, de Wabo en de Wm is de **jurisprudentie van vóór de inwerkingtreding v.d. Ow** nog steeds bruikbaar.
- Bijvoorbeeld de uitspraak over de herontwikkeling van het Paleisbos bij Paleis Soestdijk.
- Het ging hier om de toepassing van **art. 3.1.1a Bro** (in het kader van een bestemmingsplanprocedure).
- De ABRvS overweegt dat **art. 3.1.1a Bro** er **niet** aan in de weg staat dat onderzoeksgegevens die **ouder zijn dan 2 jaar** aan het bestemmingsplan ten grondslag mogen worden gelegd.
- In het soortenrapport staat daarover dat er voor is gekozen de gegevens van die gebieden **niet** te actualiseren, omdat in die gebieden op korte termijn geen activiteiten of ontwikkelingen gepland staan en **sinds eerdere onderzoeken er zich ook geen structurele wijzigingen hebben voorgedaan**.
- Natuurmonumenten e.a. hebben **niet concreet onderbouwd waarom die gegevens zodanig verouderd zijn**, dan wel **dat zich wel dergelijke wijzigingen hebben voorgedaan of zullen voordoen**, dat **niet** van die onderzoeksgegevens mocht worden uitgegaan.
- De ABRvS neemt in aanmerking dat het Paleisbos een natuurbestemming behoudt en het plan in dat gebied **niet** voorziet in ruimtelijke ontwikkelingen.
- *ABRvS 24 januari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:249. Zie voor een vergelijkbare uitspraak: ABRvS 4 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3597*

VMR
vereniging
voor
milieurecht

POUDEROYEN
TONNAER

30

15

Jurisprudentie over oudere onderzoeksgegevens

- **Art. 3.1.1a Bro** staat toe dat onderzoeken die **meer dan 2 jaar oud zijn**, worden gebruikt, mits deze nog voldoende representatief zijn. Voor wat betreft het **archeologische onderzoek** stelt het college dat er na het opstellen van het onderzoek naar de archeologische waarden **geen** nieuwe archeologische waarden in de grond bij zijn gekomen.
- Daarom zal een **nieuw onderzoek niet** tot andere resultaten leiden.
- *ABRvS 19 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3665*
- Of **oudere gegevens dan 2 jaar** kunnen worden gebruikt zal van geval tot geval kunnen verschillen.
- In dit verband is van belang dat de raad gemotiveerd heeft toegelicht dat sinds het **bodemonderzoek van 6 jaar geleden** geen bodemingrepen of andere activiteiten hebben plaatsgevonden die de bodemgesteldheid beïnvloeden.
- De Afdeling neemt hierbij verder in aanmerking dat **bij de omgevingsvergunningaanvraag voor de te bouwen woningen nog een bodemonderzoek moet worden verricht** en komt tot het oordeel dat de raad bij de bestemmingsplanprocedure gebruik heeft mogen maken van de bodemgegevens, ook al zijn die **ouder dan 2 jaren**.
- *ABRvS 14 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:633*

31

Jurisprudentie over oudere onderzoeksgegevens

- De rechtspraak gaat meestal over het wél ten grondslag leggen aan de besluitvorming van **oudere onderzoeken dan 2 jaar** oude onderzoeken.
- In de uitspraak Rb. Zeeland West-Brabant is de **vergunningaanvraag** voor het bouwen van woningen op een bedrijventerrein door het bevoegd gezag juist **afgewezen** omdat de onderzoeken ouder waren dan 2 jaar (**3 jaar oud**).
- Volgens het college steunt het bouwplan op verouderde onderzoeken.
- De rechtbank oordeelt dat het college **onvoldoende** heeft gemotiveerd waarom de onderzoeken **niet** toch kunnen worden meegenomen in de beoordeling.
- Het college heeft in het bestreden besluit **niet uitgelegd welke gewijzigde feiten en of omstandigheden maken dat de onderzoeken niet kunnen worden gebruikt** en heeft ook **niet gemotiveerd of en waarom de gegevens gedateerd zouden zijn**.
- Dit levert een motiveringsgebrek op.
- *Rb. Zeeland West-Brabant 22 augustus 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:5912*

32

16

Jurisprudentie over oudere onderzoeksgegevens

- Hoeveel **jaar oude onderzoeken** worden in de rechtspraak geaccepteerd?
- De **StAB** heeft hier eens over geoordeeld dat voor **algemeen (wetenschappelijk) onderzoek** een termijn van **5 tot 7 jaar geen** afbreuk hoeft te doen aan de waarde of bruikbaarheid van dat onderzoek, tenzij er nieuw onderzoek beschikbaar is gekomen met gewijzigde inzichten of duidelijke aanwijzingen dat gegevens verouderd zijn (*Rb. Den Haag 25 november 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:14616, r.o. 10.3*).
- **3 jaar** (ABRvS 2 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2944, 31 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2644, *Rb. Den Haag 31 maart 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:3606*);
- **5 jaar** (ABRvS 22 maart 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1148, ABRvS 20 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4762, ABRvS 11 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3665, ABRvS 8 november 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3001);
- **6 jaar** (ABRvS 14 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:633, ABRvS 1 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:951);
- **10 jaar** (ABRvS 3 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG5896, ABRvS 26 juni 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2609);
- **13 jaar** (ABRvS 19 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2004).

33

Aan welke onderzoeken moet je denken?

Overzicht onderzoekverplichtingen t.b.v. omgevingsplan en BOPA

• Archeologie	• Geur
• CO2 footprint	• Gezondheid
• Cultuurhistorie	• Klimaat (hittestress, droogte)
• Ecologie	• Natuur- Soortenbescherming
• Explosieven	• Mer (of mer-beoordelingsplicht)
• Elektromagnetische straling	• Mobiliteit, verkeer en parkeren
• Kabels en leidingen	• Stedenbouwkundige / landschappelijke inpassing en ontwerp
• Klimaatadaptatie (droogte, hittestress)	• Hoogbouw Effect Rapportage (HER)
• Bedrijven- en milieuzonering	• Trillinghinder
• Bodem (verontreiniging en gesteldheid)	• Water (o.a. watertoets): kwaliteit, kwantiteit/wateroverlast
• Externe veiligheid	• Energievoorziening
• Geluid	
• Luchtkwaliteit	

34

17

Binnenkort een standaardtermijn van 5 jaar? STOER

- De Adviesgroep **STOER** (**Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving**) adviseert om een standaardtermijn in de wet op te nemen van **5 jaar**.
- De onderzoekskosten voor een plan van ca. 1-50 woningen bedraagt tussen de **€ 1.750,-** en **€ 4.500,-**.
- De adviesgroep adviseert dat in beginsel **alle onderzoekverplichtingen ten behoeve van woningbouwprojecten** een geldigheidsduur dienen te hebben van **5 jaar**, gerekend vanaf de datum van uitvoering of rapportage.
- Dit betekent dat de uitkomsten van deze onderzoeken in principe gedurende **5 jaar** bruikbaar zijn bij de realisatie van woningbouwprojecten.
- Indien aannemelijk kan worden gemaakt dat **ná de onderzoeksdatum** zich **geen** wezenlijke veranderingen hebben voorgedaan, kan ook een onderzoeksrapport **dat ouder is dan 5 jaar** zijn geldigheid behouden.
- Dit kan er volgens de Adviesgroep STOER toe leiden dat bij toepassing van bovenvermelde adviezen kunnen onderzoekskosten met circa **€ 900,-** tot **€ 1.200,-** per woning worden teruggebracht.
- **Stelling: de vraag is of de termijn van 5 jaar wel nodig is, nu in de jurisprudentie toch vaak onderzoeken tot 5 jaar en tot zelfs 10 en 13 jaar worden geaccepteerd.**
- *Eindrapport, 'Adviesgroep STOER' 10 juli 2025, p. 65 e.v.*

35

Binnenkort een standaardtermijn van 5 jaar? STOER

- Het kabinet heeft inmiddels in een **kamerbrief** een reactie gegeven op de aanbevelingen uit het rapport van de **Adviesgroep STOER**.
- De **houdbaarheid van onderzoeksgegevens** hangt samen met de aard v.h. onderzoek. Sommige onderzoeken kunnen oudere gegevens bevatten, zoals een **bodem- en archeologisch onderzoek**, terwijl andere onderzoeken **sneller geactualiseerd moeten worden** om een betrouwbaar beeld te behouden, zoals een **ecologisch onderzoek**.
- Het kabinet **neemt het advies van de adviesgroep over** om voor bepaalde onderzoeken of besluiten uit te gaan van een termijn van **5 jaar**.
- Dat betekent dat in die gevallen **zonder nadere onderbouwing** oudere gegevens mogen worden gebruikt.
- Wel wil het kabinet daarbij expliciteren dat de termijn – net als de huidige termijn van **2 jaar** – **niet** legitimeert dat verouderde, niet representatieve gegevens kunnen worden gebruikt, mits deze voldoende actualiteitswaarde hebben om het besluit daarop te baseren.
- **De rechter** kan uiteindelijk toetsen op deze **actualiteit** en **representativiteit**.
- *Brief Minister M.C.G. Keijzer van VRO d.d. 10 oktober 2025, Kamerstukken II, 32 847, nr. 1383, p. 15 + 16*

36

18

